

Behandles av:	Møtedato:	Utv. Saksnr:
Plan- og miljøutvalget	23.01.2024	007/24
Formannskapet	24.01.2024	009/24
Bystyret	31.01.2024	017/24

Arkivnr: K2-K07, K2-M10, K2-M20, K2-M30, K2-M40	Saksbehandler: Ingvild Wangen Ankargren	Dok.dato: 07.12.2023
Arkivsaksnr.: 23/2997-3	Tittel: Enhetsleder	

Revidert handlingsplan vann og avløp 2024 - 2027

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 – 2027, alternativ 2.

Vedtak som innstilling fra Plan- og miljøutvalget, 23.01.2024 - 007/24

Plan- og miljøutvalgets innstilling:

Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 – 2027, alternativ 2.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet, 24.01.2024 - 009/24

Formannskapets innstilling:

Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 – 2027, alternativ 2.

23.01.2024 Behandling i Plan- og miljøutvalget

Vedtak: Kommunedirektørens forslag **vedtas**.

PMU- 007/24

Plan- og miljøutvalgets innstilling:

Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 – 2027, alternativ 2.

31.01.2024 Behandling i Bystyret

Forslag SV: Vann og avløp, foreslått av Lia, Espen, Sosialistisk Venstreparti
Tilleggsforslag 1

Fremmer administrasjonens opprinnelige forslag for:

Vann VA10 Vann- og avløpsledning Hesleviga - Okseviga
Avløp VA10 Vann- og avløpsledning Hesleviga - Okseviga
Avløp VA11 Ombygging Ytreviga og Okseviga slamavskiller

Begrunnelse:

Dette er et anlegg som ikke tilfredsstillter kravene til rensing i dagens forurensningsforskrift og derfor vil føre til vesentlig forurensning av vann (resipient). Ombyggingen bør gjennomføres så fort som mulig og bør ikke skyves ut i tid. Det vil medføre byggestopp i områder hvor

ledningsnettets leder til dette anlegget.

SV tilleggsforslag 2: Fremmer administrasjonenens opprinnelige forslag for:

Vann 654507 Sanering Vesterskauen
Avløp 654507 Sanering Vesterskauen

Begrunnelse:

Utfordringene er så store at de ikke kan skyves ut i tid. Ledningsnettets må her spyles 2 ganger per år for å unngå at abonnentene får spillvann inn i husene sine. Videre får vi et stort etterslep fordi vi ikke opprettholder ikke nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, som allerede har kapasitetsutfordringer. Videre får vi økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Tilleggsforslag 3: SV tilleggsforslag : Fremmer administrasjonenens opprinnelige forslag for:

Vann 654506 Vannledning Høvåg – Kjøbmannsvik
Avløp 654506 Avløpsledning Høvåg – Kjøbmannsvik
Avløp 655153 Ombygging Høvåg renseanlegg.

Begrunnelse:

Ved å skyve prosjektet langt frem i tid, vil det måtte innføres byggestopp i Høvåg som følge av at eksisterende renseanlegg har nådd sin maksbelastning og ikke oppfyller rensekrav.

Konklusjon:

Alle tiltak er bra for miljøet, sparer penger på drift og innfrir lovens krav. Miljøet lider både på Okseviga, Høvåg RA og Vesterskauen. Prosjektet Høvåg RA vil hjelpe mot å få byggestopp på Høvåg. Vesterskauen vil hjelpe de allerede tilkoblede innbyggerne til å slippe shit i kjelleren.

Forslag SV: Klima, foreslått av Lia, Espen, Sosialistisk Venstreparti

SV tilleggsforslag 4: Fremmer administrasjonenens opprinnelige forslag for:

Tilrettelegging EI-bil lading. Det bør vurderes om investering kan framskyndes, sett i lys av at andre investeringer er skjøvet på.

Begrunnelse:

Det er en relativt begrenset investering som kan være viktig for å nå klimamål. Avdeling va drift, kan ikke kjøpe elbiler ettersom det per nå ikke er lagt til rette for elbilading på byggene. Kan komme i konflikt med Klima og miljøplan å skyve på denne.

Innledningsvis ble det stemt for eller mot formannskapetets innstilling. Deretter ble det stemt over de 4 tilleggsforslagene fra Lia (SV) i kronologisk rekkefølge.

Vedtak: Formannskapetets innstilling **vedtas** med 24 mot 3 stemmer.

Mindretallet var SV 2 og MDG.

Votering:

1. Forslaget fra Lia (SV) **falt** med 8 mot 19 stemmer.

Mindretallet var AP 5, SV 2 og MDG.

2. Forslaget fra Lia (SV) **falt** med 8 mot 19 stemmer.

Mindretallet var AP 5, SV 2 og MDG.

3. Forslaget fra Lia (SV) **falt** med 8 mot 19 stemmer.
Mindretallet var AP 5, SV 2 og MDG.

4. Forslaget fra Lia (SV) **falt** med 9 mot 18 stemmer.
Mindretallet var AP 5, SV 2, MDG og R.

BS- 017/24

Bystyrets vedtak:

Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 – 2027, alternativ 2.

Sammendrag:

Handlingsplan vann og avløp med vedtatte kutt synliggjøres i to nye tiltaksmatriser, alternativ 1 og alternativ 2. Administrasjonens opprinnelige forslag legges også ved. Bakgrunnen for at det er laget to alternativer er at kuttene som er vedtatt er av en slik størrelse i 2025, 2026 og 2027 at man vil måtte velge mellom å prioritere bygging av nytt vannverk i samarbeid med Kristiansand kommune eller prioritere andre prosjekter.

Total ramme etter kutt 2024 – 2027 er kr 237 549 700,- mot kommunedirektørens foreslåtte ramme på kr 462 500 000,-. Dette medfører naturlig nok at flere prosjekter må skyves på. Ingen av de foreslåtte prosjektene i handlingsplan vann og avløp kan fjernes ettersom dette i det store og det hele er lovpålagte oppgaver som må gjennomføres for å oppfylle krav fra Statsforvalter og Mattilsynet.

Tiltaksprogrammet i hovedplanen, kalt handlingsplan vann og avløp, danner grunnlag for innspill til kommunens budsjett og økonomiplan og denne rulleres årlig. Vedlagte handlingsplanmatriser er i henhold til kutt vedtatt i BS 154/23.

Den største konsekvensen for de ulike alternativene er for alternativ 1 at det er valgt å skyve på investering i nytt vannverk, dette er et samarbeidsprosjekt med Kristiansand kommune for å sikre fremtidig vannforsyning for kommunen. Lillesand kommune har vedtatt selskapsavtale for Grimevann Interkommunale vannverk i BS 071/23 og gjennom den forpliktet seg til å bygge felles vannverk. I alternativ 1 vil investeringsmidler for Lillesand ikke samsvare med midler i hovedplan for Kristiansand kommune. For alternativ 2 er investering i nytt vannverk beholdt og resterende prosjekter for 2026 og 2027 utsatt. Dette medfører at det ikke gjennomføres saneringsprosjekter eller etableres nyanlegg i Lillesand i samme periode. Lillesand kommune er ikke avhengig av nytt vannverk for å sikre reservevannforsyningen i kommunen, men eksisterende vannverk har nådd sinn makskapasitet og det er derfor behov for at nytt vannverk bygges for å sikre leveranse av drikkevann til kommunens innbyggere nå og i fremtiden. Besparelsene for Lillesand kommune er store ettersom det er planlagt å bygge nytt vannverk sammen med Kristiansand kommune.

Bakgrunn for saken:

Handlingsplan for vann og avløp ble behandlet i Bystyret 06.12.2023 med følgende vedtak:

«Lillesand bystyre vedtar forslag til revidert handlingsplan for vann og avløp 2024 - 2027, med følgende justeringer:

- Utbygging av høydebasseng Bjellandsåsen samt forprosjekt for nytt renseanlegg skal gjennomføres i 2024.

- Den totale investeringsrammen reduseres med følgende beløp i økonomiplanperioden: 2024: 8 600 000 2025: 65 500 300 2026: 64 650 000 2027: 86 200 000.

Bystyret får en sak i første møte i 2024, hvor investeringsplanen er i tråd med de nye rammene som er gitt. Saken skal også vise hva som er tatt ut og/eller skjøvet på, samt konsekvenser for gebyrer gjennom økonomiplanperioden. I samme sak ønsker bystyret en

gebyroversikt for omkringliggende kommuner.»

Saksopplysninger:

Handlingsplan vann og avløp med vedtatte kutt synliggjøres i to nye tiltaksmatriser, alternativ 1 og alternativ 2. Administrasjonens opprinnelige forslag legges også ved. Bakgrunnen for at det er laget to alternativer er at kuttene som er vedtatt er av en slik størrelse i 2025, 2026 og 2027 at man vil måtte velge mellom å prioritere bygging av nytt vannverk i samarbeid med Kristiansand kommune eller prioritere andre prosjekter.

Total ramme etter kutt 2024 – 2027 er kr 237 549 700,- mot kommunedirektørens foreslåtte ramme på kr 462 500 000,-. Dette medfører naturlig nok at flere prosjekter må skyves på. Ingen av de foreslåtte prosjektene i handlingsplan vann og avløp kan fjernes ettersom dette i hovedsak er lovpålagte oppgaver som må gjennomføres for å oppfylle krav fra Statsforvalter og Mattilsynet.

Handlingsplan vann og avløp 2024 - 2027 bygger på hovedplan vann og avløp vedtatt i BS 121/20. Hovedplanen er mer omfattende og tar utgangspunkt i premisser lagt i kommuneplanen, blant annet arealbruk, befolkningsutvikling, klimautvikling, økende krav til samfunnssikkerhet og langsiktige økonomiske planer. Hovedplanen angir hvordan vann- og avløpsavdelingen skal oppfylle egne mål samtidig som kravene gitt i lover og forskrifter skal overholdes. Det gjennomføres en revisjon av hovedplan hvert 4. år, neste gang i 2024. Det fremmes en sak i neste møterunde for opprettelse av referansegruppe for handlingsplan VA jf. BS 196/23 verbalforslag 13.

Tiltaksprogrammet i hovedplanen, kalt handlingsplan vann og avløp, danner grunnlag for innspill til kommunens budsjett og økonomiplan og denne rulleres årlig. Vedlagte handlingsplanmatriser er i henhold til kutt vedtatt i BS 154/23.

For gebyroversikt for omkringliggende kommuner henvises det til vedlagt notat "Selvkost og status vann- og avløp i Lillesand kommune". Notatet er utarbeidet av Momentum Solutions som bistår kommunen med selvkostkalkylen.

Vurderinger:

Kommunen står foran store utfordringer innenfor vann- og avløpssektoren. Dette knytter seg særlig til reduksjon av vannlekkasjer, reduksjon av overløp fra spillvannsnettet, økte renskrav, klimatilpasning, vannbehandling og befolkningsvekst.

Investeringsplanen som administrasjonen la frem legger opp til investeringer som er nødvendig for å nå målene for vannforsyningen og avløpshåndteringen i Lillesand kommune og tilfredsstillende krav fra Statsforvalter og Mattilsynet. Manglende investeringer kan i verste fall gå ut over liv og helse, og forringe natur og nærmiljø. Kommuner som ikke kan levere nok og godt drikkevann, eller ikke møter myndighetskrav til rensing av avløpsvann, vil etter hvert få problemer med å utvikle sine lokalsamfunn.

For at kommunen skal kunne levere drikkevann iht. drikkevannsforskriften er man avhengig av at det gjøres investeringer og at gammelt ledningsnett saneres. Kuttene som er vedtatt får store konsekvenser for planlagte saneringsprosjekter som vil måtte skyves på.

Vannledninger med mindre lekkasjer er vanskelige å oppdage, disse utgjør et svakt punkt i forsyningssystemet og ved trykkfall på ledningene vil forurenset vann kunne dras inn i ledningen og distribueres til abonnentene. Ofte ligger disse ledningene i samme grøft som spillvannsledninger med tilsvarende dårlig kvalitet, og utlekk fra spillvannsledningene utgjør da en risiko for drikkevannsforsyningen, men også for nærmiljøet og vannforekomster. Det er derfor svært viktig at kommunen fortsetter å foreta nødvendige investeringer. Det er viktig å bemerke seg at investeringene som gjennomføres vil skape synergier i form av økt verdiskapning og sysselsetning også hos de lokale næringsdrivende.

Saneringsprosjekter gjennomføres for å oppnå reduksjon av vannlekkasjer, reduserte utslipp, redusert fremmedvannmengde og tilpasning til klimaendringer. Dette er krav som stilles fra Statsforvalter i utslippstillatelsen for Lillesand tettbebyggelse. Prosjektene vil også bidra til en reduksjon av driftsutgifter. Det samme gjelder for oppgradering av eldre pumpestasjoner som må utsettes. Dette vil få en direkte konsekvens for nærmiljøet til de som bor rundt disse

anleggene. Eldre pumpestasjoner er mer utsatt for driftsstans noe som medfører at urensset spillvann i noen tilfeller vil gå i overløp. Utdaterte komponenter kan også være vanskelig å få tak i og medfører en økt vedlikeholdskostnad.

Nedlegging av renseanlegg og ombygging av disse til pumpestasjoner for å overføre spillvann til ett renseanlegg i kommunen gjøres for å redusere driftskostnader ved at man da kun må drifte ett renseanlegg i stedet for tre. Det blir da også i framtiden kun ett anlegg som skal tilfredsstillere nye rensekrav.

Høvåg Ra er gammelt og utdatert og har nådd sin dimensjonerende kapasitet ift. antall pe, anleggets ventilasjon og utforming er ikke i henhold til dagens krav til HMS og arbeidsmiljø. Anlegget klarer ikke rensekrav for fosfor eller BOF5, dette i kombinasjon med at anlegget har nådd sin dimensjonerende kapasitet i forhold til antall pe gjør at det ikke kan knyttes til flere boliger dersom det skyves på nedlegging/ombygging. Det er kommunen som er forurensningsmyndighet for anlegget og kommunen har da et særlig ansvar for å sørge for at anlegget tilfredsstiller rensekrav.

Som en del av dette prosjektet er det også planlagt å legge ny vannledning fra Kjøpmannsvik til Høvåg, denne vil medføre økt kapasitet på vannforsyningen i Høvåg. Noe som vil gi en økt kapasitet i sommermånedene, samt økt forsyningsikkerhet for beboerne i Høvåg.

Det er ikke hensiktsmessig å oppgradere eksisterende anlegg ettersom det må være i drift i hele byggeperioden, man må derfor bygge nytt anlegg ved siden av eksisterende. Dette har en estimert kostnad på 25,8 millioner kun med fosforfjerning. Dersom nytt avløpsdirektiv blir vedtatt og det blir krav om sekundærrensing på anlegget, vil estimert kostnad være rundt 46 millioner, dette omfatter også økt kapasitet til fremtidige tilknytninger. Det vil i tillegg være store besparelser relatert til driftsutgifter ved å samle all avløpsrensing i kommunen på ett sted i kommunen.

Nytt biologisk rensetrinn på Fossbekk som ble etablert i 2023 er dimensjonert for at spillvann fra både Høvåg RA og Kjøpmannsvik RA skal overføres. Dette er også lagt som forutsetning i søknad om utslippstillatelse for Lillesand tettbebyggelse som ligger til behandling hos Statsforvalter nå. Bakgrunnen for dette er at Statsforvalter har konkludert med at Kjøpmannsvik RA er innenfor Lillesand tettbebyggelse, noe som betyr at det vil få samme rensekrav som Fossbekk RA. Det er i søknad om utslippstillatelse for Lillesand tettbebyggelse søkt om dispensasjon fra dette kravet frem til anlegget legges ned og bygges om til pumpestasjon. Dette gjøres for å unngå unødvendige investeringer i et midlertidig rensetrinn. Den forventes at søknad behandles i løpet av første kvartal 2024.

Ved ikke å sette i gang dette prosjektet som forespeilet for Statsforvalter, risikerer vi å få krav om å bygge biologisk rensetrinn på et anlegg som innen kort tid skal legges ned. Det er derfor lagt inn både i alternativ 1 og alternativ 2 at Kjøpmannsvik RA skal legges ned og overføringsledning skal etableres. Dersom dette ikke gjennomføres risikerer kommunen at det legges ned byggestopp også på dette anlegget frem til nedlegging/ombygging.

Følgende prosjekter er like for alternativ 1 og 2, og utføres uavhengig av hvilket alternativ som vedtas:

Kjerlingland – Fjeldal med tilhørende pumpestasjoner PS Fjeldal og PS Lindekjerr – prosjektet er startet og slutføres iht. plan. Gjenstående midler fra 2023 overføres til 2024.

HB Bjellandsåsen – prosjektmidler på 14,8 millioner flyttes til 2024 iht. BS vedtak.

Plassering nytt renseanlegg – 0,5 millioner flyttes til 2024 for avklaring av plassering av nytt renseanlegg iht. BS vedtak.

Vann og avløpssanering Storgata – prosjektet er startet opp og slutføres iht. plan. Gjenstående midler fra 2023 overføres til 2024.

PS Kirkekilen har hatt oppstart 2023, og slutføres iht. plan. Gjenstående midler fra 2023 overføres til 2024.

Ombygging Kjøpmannsvik RA og tilhørende overføringsledninger må prioriteres og beholdes derfor i begge alternativene. Anlegget er et kap. 14 anlegg, innenfor Fossbekk rensedistrikt, og vil få sekundærrensekrav dersom det ikke planlegges for nedlegging. Det er i søknad om utslippstillatelse for Lillesand tettbebyggelse søkt om disp. fra sekundærrensekravet og akkreditert prøvetaking. Det kan ikke forventes at det gis dispensasjon fra disse kravene om nedlegging og ombygging skyves ut i tid.

Reservevannledning Lillesand – Kristiansand – Sammenheng med reservevannprosjektet, må ha midler samtidig som Kristiansand kommune planlegger utbygging av ledningen og beholdes derfor i begge alternativene.

Kontorlokaler Mesanin – ligger inne i alternativ 1 og alternativ 2 ettersom avdeling for va drift ikke har egnede kontorlokaler.

For alternativ 1 er det valgt å skyve på investering i nytt vannverk, dette er et samarbeidsprosjekt med Kristiansand kommune for å sikre fremtidig vannforsyning for kommunen. For alternativ 2 er investering i nytt vannverk beholdt og resterende prosjekter for 2026 og 2027 utsatt.

Prioriteringene i alternativ 1 medfører at følgende prosjekter må utsettes:

Sanering Vesterskauen – opprinnelig foreslått 2024/2025, utsettes til 2026/2027. Prosjektet består av Eineråsen, Seljelia og Bregnesvingen. Dette er et rent saneringsprosjekt og vi har nylig hatt en spillvannlekkasje akkurat i det området. Dette er ledninger som er lagt i en periode hvor det var lite kvalitetsfokus i forbindelse med legging og håndtering av rør, i tillegg er produktene av dårligere kvalitet enn andre områder av eldre dato. Dette medfører at vannledningene er veldig utsatt for lekkasjer og i kombinasjon med dimensjon på ledningene vil dette kunne få store konsekvenser for abonnentene som bor langs traseen. Spillvannsnettet er også av dårlig kvalitet, noe som innebærer at ledningene må spyles flere ganger årlig for å opprettholde funksjonen. Detaljprosjektering er startet, og det har vært dialog med kabeletater om omlegging av høyspent o.l. og følgelig kan det ligge investeringsmidler i deres budsjetter for 2024. Det bør sees på om prosjektet kan deles opp i mindre delprosjekt, for å kunne utføre de innenfor rammen i alternativ 1. Det var ikke tid til å se på dette med kort tid til skrivefrist på saken.

Nytt vannbehandlingsanlegg – opprinnelig foreslått 2025 – 2027, prosjekteringsmidler skyves til 2027 - , dette medfører uoverensstemmelse med hovedplan vann og avløp som Kristiansand kommune har vedtatt. Konsekvensen av å skyve på dette kan i ytterste konsekvens være at Kristiansand kommune trekker seg fra samarbeidsprosjektet og ser seg om etter andre alternativer. Midler på 2 millioner for 2024 til allerede startet prosjekt med regulering av ny vannverkstomt og forprosjekt beholdes.

Nedlegging og ombygging Høvåg RA, vann- og avløpsledning Høvåg – Kjøpmannsvik – Opprinnelig foreslått 2024/2025, utsettes til 2026/2027. Dette anlegget er utdatert, både ift. renseprosess og i forhold til HMS. Anlegget har nådd sin dimensjonerte kapasitet i forhold til antall tilknytninger, og dette sett i sammenheng med at anlegget ikke klarer rensekrav ift. BOF₅ eller fosfor, vil man ikke kunne tillate ytterligere tilknytninger til anlegget nå når prosjektet må utsettes. Dette vil i praksis medføre byggestopp i områder med ledningsnett som leder til Høvåg RA.

Sanering vann- og avløp Høvåg Sentrum – opprinnelig foreslått 2025/2026, må flyttes til etter 2027 og ut av 4 års planen. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette.. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Sanering vann- og avløp Viadukten – Øvregate – Østregate – flyttes fra 2026/2027 til etter 2027 og ut av 4 årsplanen. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over

på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Vann- og avløpsledning Hesleviga – Okseviga og nedlegging og ombygging av Okseviga slamavskiller. Prosjektet må flyttes fra 2025 - 2027 til 2026 - 2028. Kommunen har frist gjennom vanddirektivet 2027 – senest 2033 å sikre at alle private renseanlegg renser iht. kravene i forurensningsforskriften, da bør kommunen også ha orden i egne anlegg. Dette er et anlegg som ikke tilfredsstiller kravene til rensing i dagens forurensningsforskrift. Dette medfører påvirkning av resipient. Ombyggingen bør gjennomføres så fort som mulig og bør ikke skyves ut i tid. Det vil medføre byggestopp i områder hvor ledningsnett leder til dette anlegget.

Sanering vann og avløp Sandsmyra – Oddekleiva – flyttes fra planlagt gjennomføring i 2026 til etter 2027 og da ut av 4 års planen. Konsekvens: opprettholder ikke nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Sanering ledningsnett, knutepunkt og avsetning til konseptvurderinger – postene må justeres ned som følge av kuttene dette medfører mindre midler tilgjengelig til uforutsette tiltak i forbindelse med både private og offentlige utbyggingsprosjekter, samt konseptvurderinger og forprosjekt.

PS Blåbæråsen – prosjektet må skyves til 2026 og prosjektmidler reduseres med halvparten, det medfører derfor usikkerhet om det lar seg gjennomføre i 2026, men administrasjonen velger å la prosjektet stå. Forskyving til 2026 vil medføre høyere driftskostnader enn nødvendig, ettersom ombygging av ledningsnett i forbindelse med Sangereidåsen utbyggingen har gjort denne pumpestasjonen overflødig.

PS Tingsaker – planlagt oppgradert i 2027 – må skyves på. Dette vil medføre økt driftskostnad som følge av at risiko for stopp øker med økende alder på pumpestasjonen, urensset spillvann går da i overløp og ut i offentlig badeplass i Langedalstjønna. Utdaterte komponenter medfører økt vedlikeholdskostnad.

Sanering vann- og avløp Luntevika – planlagt oppstart 2027 – må skyves ut av 4 års perioden til etter 2027. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett og ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Man vil også få økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

PS Luntevika - planlagt oppstart 2027 – må skyves ut av 4 års planen til etter 2027. Konsekvens: Økt driftskostnad som følge av at risiko for stopp øker med økende alder på pumpestasjonen, urensset spillvann går da i overløp og ut i sjøen. Utdaterte komponenter medfører økt vedlikeholdskostnad.

Sanering vann- og avløpsledning Vallesverdmyra – opprinnelig planlagt 2025 for å sikre samkjøring med reservevannprosjektet med Kristiansand kommune. Må skyves til 2026. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett og ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Man vil også få økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Adkomstvei Storemyr HB – forskyves fra 2025 til 2026. Konsekvens: må fortsette å betale leie for en vei med uhensiktsmessig utforming, og som gjør høydebassenget vanskelig tilgjengelig deler av året.

Tilrettelegging El-billading - flyttet fra 2027 til etter 2027. Konsekvens: ansatte i avdeling va drift som inngår i vaktordning, vil ha utfordringer med å benytte elbiler ettersom det per nå ikke er lagt til rette for elbillading på byggene.

Alternativ 2:

For 2024 blir prioritering av prosjekter likt som for alternativ 1.

For 2025 – 2027 utsettes alle prosjekter til etter 2027, utenom nedlegging og ombygging Kjøpmannsvik RA med overføringsledninger til Fossbekk og reservevannledning Lillesand – Kristiansand. I investeringsplan for vann og avløp i Kristiansand kommune ligger nytt vannverk inne med midler i 2026 og 2027. Bygging av nytt vannverk i samarbeid med Kristiansand kommune prioriteres. Dette medfører at det ikke gjennomføres saneringsprosjekter eller etableres nyanlegg i Lillesand i samme periode. Lillesand kommune er ikke avhengig av nytt vannverk for å sikre reservevannforsyningen i kommunen, men eksisterende vannverk har nådd sinn maks kapasitet og det er derfor behov for at nytt vannverk bygges for å sikre leveranse av drikkevann til kommunens innbyggere nå og i fremtiden. Beparelsene for Lillesand kommune er store ettersom det er planlagt å bygge nytt vannverk sammen med Kristiansand kommune.

Estimert kostnad for nytt vannverk er i 2026 satt til 50 millioner og for 2027 91 millioner. Ramme for disse årene etter vedtatte kutt er henholdsvis kr 43,9 millioner og kr 53,4 millioner. Midlene som er bevilget er derfor ikke tilstrekkelig til å dekke kostnader ved bygging av nytt vannverk, selv om alle andre prosjekter utsettes.

Vedtatte kutt for handlingsplan vann og avløp medfører derfor store utfordringer når det gjelder å oppfylle forpliktelsene Lillesand kommune har inngått gjennom selskapsavtale for Grimevann Interkommunale vannverk i BS 071/23. Det henvises til avtalens § 4 «*Selskapet skal anlegge og drive et vannverk og levere tilstrekkelige mengder drikkevann iht. drikkevannsforskriften av godkjent kvalitet til deltagerkommunene basert på utnyttelsen av Grimevann som forsyningskilde.*»

Prioriteringene i alternativ 2 medfører at følgende prosjekter utsettes:

Sanering Vesterskauen – opprinnelig foreslått 2024/2025 utsettes til etter 2027. Prosjektet består at Eineråsen, Seljelia og Bregnesvingen. Dette er et rent saneringsprosjekt og vi har nylig hatt en spillvannlekkasje akkurat i det området. Dette er ledninger som er lagt i en periode hvor det var lite kvalitetsfokus i forbindelse med legging og håndtering av rør, i tillegg er produktene av dårligere kvalitet enn andre områder av eldre dato. Dette medfører at vannledningene er veldig utsatt for lekkasjer og i kombinasjon med dimensjon på ledningene vil dette kunne få store konsekvenser for abonnentene som bor langs traseen. Spillvannsnett er også av dårlig kvalitet, noe som innebærer at ledningene må spyles flere ganger årlig for å opprettholde funksjonen. Detaljprosjektering er startet, og det har vært dialog med kabeletater om omlegging av høyspent o.l. og følgelig kan det ligge investeringsmidler i deres budsjetter for 2024.

Nedlegging og ombygging Høvåg RA, vann- og avløpsledning Høvåg – Kjøpmannsvik – Opprinnelig foreslått 2024/2025, utsettes til etter 2027. Dette anlegget er utdatert, både ift. renseprosess og i forhold til HMS. Anlegget har nådd sin dimensjonerte kapasitet i forhold til antall tilknytninger, og dette sett i sammenheng med at anlegget ikke klarer rensekraft ift. BOF₅ eller fosfor, vil man ikke kunne tillate ytterligere tilknytninger til anlegget nå når prosjektet må skyves til etter 2027. Dette vil i praksis medføre byggestopp i områder med ledningsnett som leder til Høvåg RA.

Sanering vann- og avløp Høvåg Sentrum – opprinnelig foreslått 2025/2026, må flyttes til etter 2027 og ut av 4 års planen. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Sanering vann- og avløp Viadukten – Øvregate – Østregate – flyttes fra 2026/2027 til etter 2027 og ut av 4 års planen. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Vann- og avløpsledning Hesleviga – Okseviga og nedlegging og ombygging av Okseviga slamavskiller til pumpestasjon. Prosjektet må flyttes fra 2025 - 2027 til etter 2027. Kommunen har frist gjennom vanddirektivet 2027 – senest 2033 å sikre at alle private rensanlegg renser iht. kravene i forurensningsforskriften, da bør kommunen også ha orden i egne anlegg. Dette er et anlegg som ikke tilfredsstiller kravene til rensing i dagens forurensningsforskrift og som medfører en vesentlig påvirkning av resipient. Ombyggingen bør gjennomføres så fort som mulig og bør ikke skyves ut i tid. Det vil medføre byggestopp i områder hvor ledningsnettleder til dette anlegget.

Sanering vann og avløp Sandsmyra – Oddekleiva – flyttes fra planlagt gjennomføring i 2026 til etter 2027 og da ut av 4 års planen. Konsekvens: opprettholder ikke nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett, ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Sanering ledningsnett, knutepunkt og avsetning til konseptvurderinger – postene må fjernes som følge av kuttene i årene 2025 - 2027. Dette medfører at det ikke er midler tilgjengelig til uforutsette tiltak i forbindelse med både private og offentlige utbyggingsprosjekter, samt konseptvurderinger og forprosjekt.

PS Blåbæråsen – prosjektet må utsettes til etter 2027. Forskyving vil medføre høyere driftskostnader enn nødvendig, ettersom ombygging av ledningsnett i forbindelse med Sangereidåsen utbyggingen har gjort denne pumpestasjonen overflødig.

PS Tingsaker – planlagt oppgradert i 2027 – må skyves på til etter 2027. Dette vil medføre økt driftskostnad som følge av at risiko for stopp øker med økende alder på pumpestasjonen, urensset spillvann går da i overløp og ut i offentlig badeplass i Langedalstjønna. Utdaterte komponenter medfører økt vedlikeholdskostnad.

Sanering vann- og avløp Luntevika – planlagt oppstart 2027 – må skyves ut av 4 års perioden til etter 2027. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett og ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Man vil også få økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

PS Luntevika - planlagt oppstart 2027 – må skyves ut av 4 års planen til etter 2027. Konsekvens: Økt driftskostnad som følge av at risiko for stopp øker med økende alder på pumpestasjonen, urensset spillvann går da i overløp og ut i sjøen. Utdaterte komponenter medfører økt vedlikeholdskostnad.

Sanering vann- og avløpsledning Vallesverdmyra – opprinnelig planlagt 2025 for å sikre samkjøring med reservevannprosjektet med Kristiansand kommune. Må skyves til etter 2027. Konsekvens av dette er at kommunen ikke opprettholder nødvendig saneringstakt på eksisterende ledningsnett og ansvaret og kostnadene skyves over på neste generasjon. Kapasitetsutfordringer og både innlekk og utlekk fra ledningsnett vil fortsette. Man vil også få økte driftskostnader som følge av at eldre ledningsnett må driftes.

Adkomstvei Storemyr HB – forskyves fra 2025 til etter 2027. Konsekvens: må fortsette å betale leie for en vei med uhensiktsmessig utforming, og som gjør høydebassenget vanskelig tilgjengelig deler av året.

Tilrettelegging EI-billading - er flyttet fra 2027 til etter 2027. Konsekvens: ansatte i avdeling va drift som inngår i vaktordning, vil ha utfordringer med å benytte elbiler ettersom det per nå ikke er lagt til rette for elbillading på byggene.

Konklusjon:

Kommunedirektør velger å anbefale alternativ 2. Bygging av nytt vannverk i samarbeid med Kristiansand kommune prioriteres. Dette medfører at det ikke gjennomføres saneringsprosjekter eller etableres nyanlegg i Lillesand i samme periode. Lillesand kommune er ikke avhengig av nytt vannverk for å sikre reservevannforsyningen i kommunen, men

eksisterende vannverk har nådd sinn makskapasitet og det er derfor behov for at nytt vannverk bygges for å sikre leveranse av drikkevann til kommunens innbyggere nå og i fremtiden. Besparelsene for Lillesand kommune er store ettersom det er planlagt å bygge nytt vannverk sammen med Kristiansand kommune.